

## **Türk Kütüphaneciliği Dergisinin Yayın Yaşamındaki Yeri**

### **Place of the Journal of Turkish Librarianship in Publishing World**

**Doğan Atılğan\***

#### **Öz**

*Mesleki sivil toplum örgütlerinin görevlerinden biri de üyelerinin yaşam boyu eğitimlerini sürdürmeleri için yayınlar yapmaktır. Türk Kütüphaneciler Derneği bu işlevini kuruluşundan üç yıl sonra gerçekleştirmiştir. Başlangıcından günümüze elli yıllık süre içinde kendini sürekli yenileyen ve geliştiren Türk Kütüphaneciliği bilimsel ve akademik yapısı ile meslektaşlarının en önemli bilgi kaynağı olmuştur. Dergi, başlangıcında belirlediği periyod da yayımını sürdürürken uluslararası bilimsel dergiler arasında yer almış ve hakemli duruma getirilmiştir. İçerdiği konular açısından da ülkemiz kütüphaneciliğindeki gelişmelerin bir yansıması gözlenmiştir. Bu yazıda, Türk Kütüphaneciliği dergisinin başlangıcından günümüze geçirdiği aşama ve gelişmeler ile ağırlıklı olarak yer alan konular ele alınmıştır.*

#### **Abstract**

*One of the most important activities of professional associations is to contribute in life long learning facilities of their members through publications. Turkish Librarians' Association has started such contribution since three years after its foundation. The Journal of Turkish Librarianship (JTL) with its professional and scholarly contents has been the most significant information source for the Turkish librarians during the last 50 years. JTL became an international and a peer-reviewed journal without changing its publication frequency which was deter-*

\* Doç.Dr. Doğan Atılğan, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesidir; e-posta: atilgan@ankara.edu.tr

*mined at the beginning. This particular study showed that there is a correlation between the covered subjects and development stages of Turkish librarianship. This paper examines JTL's evolving phases and its development, and the subject titles covered by JTL from the beginning to present.*

**Anahtar Kelimeler:**

*Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni (TKDB), Türk Kütüphaneciliği Dergisi, Dergi Yayımcılığı*

**Keywords:**

*Bulletin of the Turkish Librarians' Association, The Journal of Turkish Librarianship, Journal Publishing*

## Giriş

Türk Kütüphaneciler Derneği (TKD) 1949 yılının 19 Kasım'ında bir avuç gönüllü tarafından kurulduğunda kütüphanecilik eğitimi ve mesleki yayınlar konusundaki ülkemizin genel görünüşü şöyle idi; Milli Kütüphane okuyucuya hizmet vermeye başlayalı henüz bir yıl olmuş, kütüphanecilik eğitimi kurslarla sürdürülmekte ve meslekî yayınlar ise ancak bir elin parmakları kadardı. En önemlisi de henüz kütüphanecilik bir meslek olarak algılanamıyordu. Bir işin meslek olarak algılanması için değişik kıstasları yerine getirmesi gerekmektedir. Bunların başında da bir meslek örgütünün bulunması gelmektedir. TKD'nin kurulması ile kütüphaneciliğin meslek olarak algılanması yolunda en önemli adımlardan biri atılmış oldu.

Türk Kütüphaneciler Derneği kurulduğunda amacı; "kütüphane ve kütüphanecilik hizmetlerinin geliştirilmesini sağlamaktır" (Anatüzük...,1990: Madde 2). Bu amacı gerçekleştirmek için de ilk koşul "kütüphanecilik, bilgibilim ve arşivcilik alanlarında ilmî ve meslekî yayınlar yapar" (Anatüzük..., 1990: Madde 2/a) şeklinde belirlenmiştir.

Kuruluşunda belirlenen bu amaca üç yıl içinde ulaşan TKD, 1952 yılında *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni (TKDB)* adıyla bir yayın yapmaya başlamıştır. İlk sayısında Dergi'nin misyonu "Türk kütüphanecilerinin hizmetlerini, Türk bilim alemine, aydınlarımıza ve yabancı meslektaşlara olduğu gibi aktarmak" (Başlarken, 1952: 1) olarak belirlenmiştir. Böylelikle bir işin meslek olması için gerekli koşullardan ikincisi olan meslekî yayın yapma koşulu da yerine getirilmiş ve bugüne kadar yapılan çalışmaların temeli oluşturulmuştur.

Kütüphanecilik adına birçok önemli görevi üstlenmiş olan Adnan Ötügen, Derneğin kuruluşunda da önemli rol oynamış ve Dergi'nin ilk editörü olmuştur. Ötügen ile birlikte Selahattin Çetintürk ve Abdülkadir Salgır da Yazı Kurulu'nu

oluşturmuştur. Yılda dört sayı olarak planlanan derginin ilk iki sayısı birlikte 11 Temmuz 1952 yılında yayınlanmıştır. Başlangıcında planlandığı gibi yılda dört sayı olarak elli yıllık bir yayın hayatını sürdüren bir başka örneğe rastlamak mümkün değildir.

*TKDB*'nin yayın hayatına başladığı yıllarda kütüphanecilik eğitimi konusunda da bir gelişme göze çarpmaktadır. Kurslarla devam eden kütüphanecilik eğitimi 1952 yılı akademik takvimi başında DTCF Yönetim Kurulu'nun onayı ile Türk Dili Bölümü'nde seçmeli ders olarak okutulmaya başlanmıştır. Böylelikle meslek olma koşullarından ncs olan niversite düzeyindeki eğitim başlanmış ve Kütüphanecilik Kürsüsü'nn kurulması için önemli bir adım atılmıştır. Üniversite düzeyinde başlatılan kütüphanecilik eğitimi önemli bir mesleki yayın organı ile de desteklenmeye başlanmıştır.

*TKDB* yayın hayatına başlamasıyla birlikte tüm meslektaş kütüphane çalışanı ve kitap dostlarının gözü kulağı olmuş ve onların seslerini duyurdukları, görüş ve dileklerini yansıttıkları bir araç olmuştur (Başlarcken, 1952 : 1). Ayrıca Derneğin bir yayın organı olarak Dernek etkinliklerinin meslektaşlara duyurulduğu, meslektaşları gelişmeler hakkında bilgilendirerek onların gelişimlerine katkı sağlayan önemli bir araç olarak meslek literatürü içinde yerini almıştır. Dergimiz ileriki yıllarda mesleki gelişmeye, bilimsel araştırmalar yanında eğitim amacıyla yazılmış yalın ve öğretici yazıların yer aldığı bölümler açarak destek sağlamıştır.

*TKDB*'nin yayın politikası her zaman için TKD'nin hizmet ve görevleri ile rtmektedir. 1952 yılından bu yana ilkeli yayın politikasından ödün vermemeye çalışan dergimizde zamanla kimi yapısal değişiklikler olmuştur. Yayın hayatına başladıktan sonra sürekli gelişmiş, yeniliklere açık ve teknolojiye uygun bir yayın tarzı sürdürmüştür. İçerik ve baskı teknikleri olarak kendini geliştiren derginin 50 yıllık yaşam sürecindeki içeriğine geçmeden önce yayıncılık konularındaki gelişmelerini sizlerle paylaşmak istiyorum.

### ***Türk Kütüphaneciliği Dergisinin retimi ve Yenilikler***

Ülkemizde yayıncılık hem ekonomik hem de devamlılık açısından güç bir iştir. Bu güçlük belirli bir zaman aralığında yayınlanma zorunluluğu ile de sınırlandığında daha da artar. Kütüphanecileri mesleki gelişim ve yeniliklerden haberdar etmeyi amaç edinmiş bir derginin zamanında yayınlanıp okuyucularına ulaştırılmasının önemi de çok büyüktür. Bir derginin bu koşulları yerine getirebilmesi için de belirli bir altyapıya sahip olması gerekir.

1952 yılında yılda dört sayı olarak planlanan ancak ilk cildinde yayın hayatına yılın ikinci yarısında başlaması nedeniyle 1. Cilt iki sayıdan oluşmuştur. Notu olmasına karşın o günkü koşullarda ilk dört cilt iki sayı olarak yayımlanmış-

tır.1966 yılı sonuna kadar İçindekiler Sayfası ve derginin adı Türkçe ve Fransızca oluşturulmuştur. İlk 9 ciltte herhangi başyazı ya da editör yazısına rastlanmazken, ilk kez 10. Ciltte TKD Genel Merkezi imzası ile 1961 Genel Kurulu'nda alınan kararla gerçekleştirilen ve Derneğin ülke genelinde şube açmasına olanak sağlanan yapısal değişiklik okuyuculara duyurulmaktadır. 1962 yılı ilk sayısında ise Yayın Kurulu imzası ile derginin devamlığındaki başarı ve "10 Yıllık Tahlili İndeks"in yayımlandığı ve bunun her 10 yılda tekrarlanacağı duyurulmaktadır. Ancak bu dilek ne yazık ki 1993 yılına kadar gerçekleşmemiştir. 1963-1966 yılı sayılarında Dergi'nin İçindekiler Sayfası'nın tekrar Fransızca olarak verildiği görülmüştür. Ancak 1967 yılı birinci sayısında kütüphanecilerin ve öğrencilerin Dergi'ye gösterdiği ilginin artması ile baskı sayısının artırıldığına ilişkin bir yazı yer almakta ve aynı yazıda derginin daha olgun, güzel ve düzenli yayınlanması amacıyla okuyucu ve meslektaşlardan katkı beklenmektedir. Aynı yılın ikinci sayısından itibaren Dergi'de yer alan yazılar bir sayfada iki sütun olarak yayınlanmaya başlamıştır. 1969 yılı dördüncü sayısında ise ülkemizde yayımlanan tek mesleki dergi olduğu tekrarlanmakta ve yurt dışında tanındığı belirtilmektedir. Bu da üyesi olduğu IFLA ve ilişkili bulunduğu UNESCO'ya derginin ulaştırılması ile mümkün olmaktadır. Yine bu yıl İçindekiler Sayfası'ndan ayrı olarak derginin Yazar Adları Dizini yıllık olarak hazırlanmaya başlanmıştır.

1971 yılı birinci sayısından başlayarak TKD Genel Başkanı'nın imzası ile güncel olaylar ve mesleki gelişmelerin verildiği baş yazının yayınlanmasına başlanmıştır. 1972 yılında da iki sütun olarak yayımlanmaya son verilmiş ve ilk kez 1972/ 2 Adnan Ötügen'in vefatı üzerine Adnan Ötügen Sayısı olarak yayımlanmıştır.

1973 yılından itibaren İçindekiler Sayfası derginin kapağına basılarak ciltlendiğinde her yılın bir bütün olarak görülmesine olanak sağlamıştır. Bu yıldan 1978/ 3-4 sayısına kadar baş yazı yazılmayan Dergi, TKD'nin yönetim değişikliği ile birlikte 3. ve 4. sayı birlikte yayımlanmış ve tekrar baş yazı konulmuştur.

1985 yılında Dergi'nin kapak kompozisyonu değiştirilerek kapak kağıt kalitesi artırılmış ve kapakta resim yayınlanmaya başlanmıştır. Yine bu yıl Dergi'de yayınlanacak yazılar için uyulacak kurallar belirlenerek duyurulmuş ve kimi yazılara Türkçe ve İngilizce öz konulmuştur.

TKD'nin 1986 yılı Eylül'ünde yapılan Genel Kurulu'nda TKD'nin adının "Türk Kütüphanecilik Kurumu" olması yönünde karar verilmiştir. Dernek yönetimi tarafından ad değişikliği ile ilgili yasal işlemler sürdürülürken *TKDB* adının da değiştirilmesi gündeme gelmiştir. Derneğin adının değişeceği düşüncesinden hareketle, derginin adındaki dernek ibaresinin de çıkartılması söz konusu olmuştur. Böylelikle *TKDB* adı, 1987 yılı birinci sayısından itibaren *Türk Kütüphaneciliği* olmuştur. 1987 yılında dergideki ad değişikliği ile birlikte bir başka yenilikte derginin sayı belirtecindeki değişikliktir. Yıl belirteci *TKDB*'nin devamı olarak sürdürülürken cilt belirteci yeniden 1'den başlatılmıştır. "Yazarlar İçin Kural-

lar” değişik ulusal ve uluslararası bilimsel dergilerden yararlanılarak geliştirilmiştir. Yazarlardan hazırlayacakları araştırma makalelerinde bu kurallara uymaları istenerek Dergi’de yer alan yazıların bilimsellik düzeyinin arttırılması sağlanmıştır.

1988 yılında kapak düzeni yeniden değiştirilmiş ve bu güne kadar tümüyle dernek dışında hazırlanan ve yayınlanan Dergi, maliyeti düşürmek ve yayımını hızlandırmak amacı ile Dernek Genel Merkezi’nde masa üstü yayıncılık nitesi kurulmuş, dizgi ve düzenleme işlemleri TKD bünyesinde yapılmaya başlanmıştır. Dernek merkezinde yayına hazır hale getirilen Dergi, 1988-1995 yılları arasında Milli Kütüphane Matbaası’nda basılmıştır. Bu gelişme Dergi’nin maliyetini oldukça düşürerek meslektaşlarımıza daha az bir ücretle ulaşmasını sağlamıştır.

1992 yılında Dergi’nin görünüşü tekrar değiştirilerek, birinci sayısının kapağına Dergi’de yer alan yazıların yazarlarının adları yazılmış ancak bu uygulamaya ikinci sayıda devam edilmemiştir.

1993 yılından başlayarak Dergi’nin daha geniş bir okur kitlesine ulaştırmasını sağlamak ve daha zengin bir içerik kazandırmak amacı kimi değişiklikler yapılmıştır. Daha nceki yıllarda da denenmiş olan ancak sürekliliği sağlanamayan bu değişiklik, Dergi’nin iki farklı bakış açısı ile ele alınması olmuştur. Dergi’nin Birinci Bölümü’nde bilimsel yazı, seminer ve konferans bildirileri ve çevirilere yer verilmektedir. İkinci Bölümü’de ise okuyucu mektupları, görüş ve öneriler ve kitap tanıtımları ile forum bölümleri yer almaktadır. *Türk Kütüphaneciliği Dergisi*’nin uluslararası platformda yerini alması aşamasında önemli bir gelişme de yine bu yılda gerçekleşmiştir. Dergi’de yer alan bilimsel yazıların başına Türkçe ve İngilizce z konularak LISA ve ISI gibi bibliyografik kaynaklarda yer alması için çalışmalar başlatılmıştır. Yine bu yıl biçimsel kimi değişiklikler de kendini göstermiş ve derginin kapak görünüşü tümüyle değiştirilmiştir. Kapakta Derneğin logosu ile birlikte Dergi’nin ve Derneğin adları Türkçe ve İngilizce olarak yer almıştır. Bir başka yapısal değişiklik de İçindekiler kısmının dış kapağın i yüzünden i kapağa alınması olmuştur. Daha önceleri dış kapakta yer alan cilt sayı bilgileri de i kapağa alınarak dış kapakta İngilizce Türkçe olarak yıl ve mevsim yer almıştır. 1993 yılının ikinci sayısı çok sayıda basılarak yurt dışına tanıtım için ücretsiz gönderilmiştir. Türk ktphanecilerini 1995 yılında yapılacak IFLA Genel Kurulu ile ilgili olarak bilgilendirmek ve hazırlık yapacaklara yardımcı olmak amacıyla 1993/ 4 zel Sayı olarak hazırlanmıştır. Dergi’nin İkinci Bölümü’ne forum ve mesleki yayınlara gazetelerde mesleğimizle ilgili çıkan yazıların künyelerinin yer aldığı “Basında” bölümü eklenmiştir. 1993 yılı başında Dergimizin yurt dışına tanıtımı için yapılan girişimler meyvesini vermiş ve dergi LISA’da taranmaya başlanmıştır. 1993 yılı değerlendirmesini Dergi’nin dördüncü sayısında yapan Genel Başkan Selma Aslan, řu sözlerle konunun önemini belirtmektedir: “Bu yılın en somut başarısı sanırım Türk kütüphanecilerinin sesi olan

*Türk Kütüphaneciliğinin* uluslararası platforma çıkmasıdır. Ülkemizde meslek alanında yapılanların dünyaya duyurulması gecikmiş bir adımdı bunu gerçekleştirdiğimiz için mutluyuz” (Aslan, 1993: 243).

Kültür Bakanlığı'nın 1994 yılında ISSN uygulamasına başlamasıyla birlikte Dergi, 1994 yılından itibaren ISSN numarası ile yayınlanmaya başlamıştır.

1995 yılı başına kadar Dergi'de yer alacak yazılara Yayın Kurulu karar ver-mekteydi. Ancak 1995 yılı birinci sayısından itibaren Yayın Kurulu ile birlikte bir de Yazı Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Böylelikle, *Türk Kütüphaneciliği Dergisi* bilimsel değerlendirme açısından da önemli bir yeri olan hakemli dergiler arasına girmiştir. Bunun yanında makale metni içinde yer alan gönderme ve kaynakçada birçok bilimsel dergi tarafından uygulanan ad ve tarih yöntemine geçilmiştir. Dergi'de yer alacak haberlerin daha zengin bir içerik kazanması amacıyla bir haber formu oluşturularak kullanıcılara dağıtılmış ve onlardan kurumları ile ilgili haberleri göndermeleri istenmiştir. Dergi'nin 1995 yılı 3. sayısı IFLA'95 nedeniyle İngilizce yayınlanarak konferans çantalarında tüm katılımcılara ulaştırılmıştır. 1995/ 4 sayısında da yazarlar için notlara ek olarak Dergi'nin Yayın Politikası okuyucu ve araştırmacılara duyurulmuştur. Yine, 1995 yılında Dergimizin kapak biçimi değiştirilerek görsellik ön plana çıkarılmış ve Dergi içinde yer alan yazar ve makale adları dış kapağa da yazılmaya başlanmıştır. Daha önceleri Milli Kütüphane'de basılan Dergi, bu yıldan itibaren yine Dernek'te dizilerek özel bir yayinevinde düzenlenmeye ve basılmaya başlanmıştır.

1996 yılı Genel Kurulu'nda kabul edilen yeni tüzük gereği Dergi'nin Yayın Kurulu'nun oluşturulmasında önceki yıllara göre bir değişiklik yapılmış Yayın Kurulu'nun yayın işlerinden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı'nın sorumluluğunda dört Dernek üyesi tarafından oluşturulabilmesine ve bu üyelerde Yönetim Kurulu Üyesi olma şartı aranmamasına karar verilmiştir. Bu karar, 1997 yılı birinci sayısından itibaren uygulanmıştır. Aynı sayıdan itibaren getirilen bir başka yenilik de telif hakları ile ilgilidir. Yazarın telif hakkına saygının bir sonucu olarak önceki yıllarda da düşünülen ancak kimi bürokratik işlemler sonucu bir türlü gerçekleşmeyen özgün yazılara telif ücreti ödenmesi işlemine *Türk Kütüphaneciliği*'nin 1997/ 1 sayısından itibaren başlanmıştır.

Bir yayının kurumsallaşması, ilkelerinin benimsenmesi ve yayınlanmasında hiçbir dış etkenin yayın ilke ve politikalarını değiştirmesine izin vermeden sürdürmesi çok önemlidir. 1998 yılı 3. sayısında yer alan 'editörden' köşesinde bu olgu, *Türk Kütüphaneciliği* için şöyle belirtilmektedir: “*Türk Kütüphaneciliği* dergisi kurumsallaşmıştır. Kurumsallaşma bir takım araç mekanizma ya da sistemlerin zamana ve kişilere bağlı olmaksızın çalışmalarını sürdürmesidir” (Yılmaz, 1998: 195). Bu yargı, Dergi'nin belirlediği ilkeler doğrultusunda ödün vermeden yayınlanması ve devamlılığını sürdürmesinden kaynaklanmaktadır sanıyoruz.

1999 yılı *Türk Kütüphaneciliği* dergisi için yeni bir atılım yılı olmuştur. 1999

yılı Nisan ayında kutlanan İnternet Haftası'nda açılmak üzere Derneğin web sayfası oluşturulmuştur. Derneğin web sayfası ile birlikte de 1999/ 2 sayısından itibaren Dergimiz tam içerik olarak web ortamında internet aracılığı ile kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Deneme amaçlı olarak ücretsiz başlayan bu yapı, daha sonraki yıllarda makalelere erişim için abonelik sistemine geçişin ilk adımını oluşturmuştur. Böylelikle internet ortamında ulaşabildiğimiz yabancı mesleki literatür arasında özgün kimliği ile *Türk Kütüphaneciliği* de yerini almıştır. Yine 1999 yılından itibaren Editör ve Genel Başkan köşelerinin ayrı ayrı yer aldığı Dergi'de uluslararası yapıya uygun olması ve çok başlı bir görünüm vermemesi için Genel Başkan kösesine son verilmiştir. Bunun yanında meslektaşları yurt içi ve yurt dışındaki mesleki toplantılardan haberdar etmek amacı ile 'mesleki etkinlikler' bölümü eklenmiştir.

2000 yılına gelindiğinde Dergi'nin İkinci Bölümü'nde yapısal bir değişikliğe gidilmiş ve 'görüşler ve okuyucu mektupları' bölümü 'serbest yazılar' ve 'okuyucu mektupları' olarak iki ayrı bölüm haline getirilmiştir. "Bunun nedeni, hakemli bölümde yer alması istenmeyen ama içeriği zengin yazıların, görüş belirtmekten daha öte bir değer taşıdığı kanısı" (Gürdal, 2000: 1) olarak belirtilmiştir. Yine, bu yılın birinci sayısından itibaren Hakemli Bölüm'de yer alan yazılara Türkçe ve İngilizce anahtar kelimeler eklenmiştir. Serbest Yazılar Bölümü'nde yer alan makaleler için araştırmacıya yazı hakkında ön bilgi sunabilmek için sadece Türkçe öz verilmiştir. İnternet ortamında tüm dergiye erişim, 2000/ 1 sayısından itibaren son verilerek sadece Dergi'nin genel yapısı içinde haberler, Türkçe ve İngilizce özetler, tanıtım yazıları, içindekiler, okuyucu görüşleri vb. için erişim serbest bırakılmış ancak kişilerin yazılarının tam metnine erişim için abonelik koşulu getirilmiştir. 1995 yılında haber toplamak amacı ile yayınlanan Haber Formu'ndan sonra 2000 yılında da Dergi'nin niteliğini değerlendirmek üzere bir Kullanıcı Araştırma Formu düzenlenerek dergide yayınlanmış fakat ne yazık ki Haber Formu'nda olduğu gibi Değerlendirme Formu da okuyucular arasında beklenen ilgiyi görememiştir.

2001 yılına gelindiğinde 2000 yılında çalışmaları başlatılan ve bir kısmı sonuçlanan girişimler tamamlanmıştır. Derneğin web sayfası yenilenmiş, Dergimiz için oluşturulan dizinlerle birlikte Dergi'nin başlangıcından günümüze tamamı elektronik ortama aktarılarak kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Abonelik yöntemi ile verilen hizmette abone olanlara verilen şifrelerle istedikleri her yerden ve bilgisayardan dergimize erişebilmeleri olanaklı kılınmıştır. Bu arada basılı dergiye abone olanlara da elektronik versiyonu ücretsiz sunulmuştur. Yine bu yıl Yayın Politikası ve Yazarlar İçin Notlar birleştirilerek dipnot ve kaynakça verilmiş örnekleri çoğaltılmıştır.

Dergimizin yayınlanması ve fiziksel yapısı ile ilgili gelişme ve yenilikler tümüyle okuyucuya daha iyi ve daha çok yararlanılabilir bir meslek dergisi sunmak içindir. Ancak görünüş, düzen ve format olarak ne kadar iyi bir dergi olursa ol-

sun içerdiği araştırma ve yazılar da bir derginin çok okunması ve yararlanılması açısından göz ardı edilemeyecek bir gerçektir.

Dergimiz, kimi zaman fazla akademik olduğu ya da tüm kütüphane çalışanları tarafından yeterince anlaşılacağı konusunda eleştirilmektedir. Ancak unutulmamalıdır ki Dergi'nin içeriğini oluşturan ve ona destek veren yayın ilkeleri doğrultusunda yazı yazan meslek üyeleridir.

### **Türk Kütüphaneciliği Dergisinde Ağırlıklı Olarak Yer Alan Konular**

Derginin 50 yıllık geçmişinde içeriğinde yer alan yazılar konu açısından irdelendiğinde ülkemiz kütüphaneciliğinin gelişiminin bir aynası olarak karşımıza çıkmaktadır.

1950'li yıllarda ülkemizde halk kütüphanelerinin örgütlenmesi Milli Eğitim Bakanlığı içinde üniversite kütüphaneleri henüz yeterli değilken dergide yer alan makalelerin çoğunluğunu halk ve çocuk kütüphaneleri, gezici kütüphaneler, kütüphanelerde kullanılan kurallar ve kütüphane düzenlemeye ilişkin ilkeler oluşturmaktadır. Bunların yanı sıra, Osmanlılardan miras kalan kütüphanelerin tarihini inceleyen makaleler de 1950'li yıllarda ağırlıktadır.

1960'lı yıllara gelindiğinde Kütüphaneler Genel Müdürlüğü kurulmuş halk ve çocuk kütüphaneleri bu müdürlüğe bağlanmış, TKD öncülüğünde Kütüphane Haftası kutlamaları başlatılmıştır. Kütüphanecilik bölümü mezunları kütüphanelerde görev almaya başlamıştır. Bu gelişmeler, Dergi'de yer alan konulara da yansımış ve daha önce yer alan konulara ek olarak Kütüphane Haftası, dokümantasyon, kütüphanecilik eğitimi, okuma alışkanlığı ve üniversite kütüphaneleri ağırlıkla ele alınmıştır.

1970'li yıllarda Dergi'de yer alan konularda yenilikler saptanmıştır. Artık ülkemizde üniversite kütüphaneleri yaygınlaşmış TÜBİTAK bünyesinde TÜR-DOK kurularak dokümantasyon olgusu gelişmeye başlamıştır. Bu yıllarda arşivler, okul kütüphaneleri, kütüphane hizmet ve işlevleri ile enformasyon hizmetlerinin çoğunlukla ele alındığı görülmüştür. Yine bu yıllarda üniversite kütüphanelerine ilişkin yazılar ve kitap tanıtımları da Dergi içeriğinde çoğunlukla yer almıştır.

Dergi'de 1980'li yıllarda, 1970'lerdeki konuların yanı sıra, kütüphanecilik eğitimi, gör-ışit materyalleri, kütüphane otomasyonu ve kütüphanelerle ilgili sorunların ağırlıklı olarak tartışıldığı saptanmıştır.

1990'lı yıllar *Türk Kütüphaneciliği* açısından önemli gelişmelerin yaşandığı yıllar olmuştur. Bilgisayarlar kütüphanelerde yaygınlaşmaya başlamış, internet ve elektronik kütüphane kavramı gelişerek yaygınlaşmıştır. Bu gelişmelerin Dergi'de işlenen konulara da ağırlıkla yansıdığı görülmüştür. Ayrıca IFLA 95 hazırlık çalışmalarının 90'lı yılların hemen başında başlaması ve etkinliklerin meslek-



taşlara duyurulduğu tek kaynağın da *Türk Kütüphaneciliği* dergisi olması nedeniyle bu yılların başında çoğunlukla IFLA'ya ilişkin haber ve yorumlar yer almıştır. Bu yazıların yanında bilgi ağları, kütüphane yönetimi, enformasyon toplumu, sistem yaklaşımı konularına da ağırlıkla yer verilmiştir. İnternet ve elektronik yayıncılık, halkla ilişkiler ve medya, veri yönetimi ve bilgi ağırlıklı yazılar yılın sonlarına doğru ağırlıklı olarak ele alınan konular olmuştur.

2000'li yıllarda 1990'lı yılların sonlarına doğru ağırlık kazanan bilgi teknolojileri ve internet konuları yanında yaşam boyu öğrenme, bilgi ve belge yönetimi, enformasyon olgusu ve bilgi okuryazarlığı konularında yazılar yer almıştır.

Bütün bu çabalardan amaç daha geniş bir kitleye daha doyurucu ve bilimsel bir dergi ile ulaşmaktır. Bunun gerçekleşmesi içinde sadece Dernek yönetiminde çalışanların çabasının yetmeyeceği açıktır. *Türk Kütüphaneciliği* dergisinin istenilen seviyeye ulaşması ancak meslektaşlarımızın desteği ve özverili katkıları ile gerçekleşebilir.

TKD'nin bilimsel ve mesleki bir örgüt olarak yarım asrı geçen bir süredir ulaştığı çizginin sürekli yukarı çekilmesinde kurumsallaşmak önem taşımaktadır. Kurumsallaşma aşamasında da mesleki ve bilimsel bir etkileşimin göstergesi olan Dergimizin önemi büyüktür. Mesleğimizin düşünce yapılarını, değerlerini, amaç ve işlevlerini hem mesleğin üyelerine, hem de topluma ulaştırmada Dergimizin tarafsız bir iletişim ve etkileşim aracı olduğuna inanıyoruz. *Türk Kütüphaneciliği*'nin TKD tarafından yayımlanması özelliğiyle, meslektaşlarımız arasında meslek birliği ve beraberliği bilincini oluşturmada önemli rolü bulunmaktadır (Bayram, 1999: 334).

Unutmayalım; daha güçlü olmak için daha da büyüyerek çoğalmalıyız. Daha çok yazarak çoğalmalıyız. Daha çok yazarak daha geniş kitlelere ulaşmalıyız.

Saygılarımla...

## KAYNAKÇA

- Anatüzük ve Bakanlar Kurulu Kararları* (1990). Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği.
- Aslan, (Alpay) Selma. (1993). "Bir yılın ardından", *Türk Kütüphaneciliği* 7(4): 243-245.
- "Başlarken", (1952). *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni* I (1): 1.
- Bayram, Özlem.(1999). "21. yüzyılın eşliğinde TKD'nin 50. Yıldönümü", *Türk Kütüphaneciliği* 14 (4): 333-334.
- Gürdal, Oya. (2000). "Merhaba", *Türk Kütüphaneciliği* 14(1) : 1.
- Yılmaz, Bülent. (1998). "*Türk Kütüphaneciliği*'nin kurumsallaşması üzerine", *Türk Kütüphaneciliği* 12 (3): 195-196.